

Vepříkov

Obec Vepříkov je na Českomoravské vysočině vzdálena asi 10 km od města Chotěboř a 20 km od Havlíčkova Brodu.

Celý katastr obce je rovinatý s mírným jižním svahem. Samotná obec se rozkládá v malém údolí uprostřed katastru, který je ze všech stran lemován lesy. Celková rozloha činí 1141 ha.

Původní jméno bylo Vepřkov, tj. Vepřkův dvůr. V minulosti bylo však pozměněno na Vepříkov, aby byla usnadněna jeho výslovnost. První záznamy o Vepříkovu jsou z roku 1542 při panství chotěbořském. V popisu se mluví o dvou rybnících zvaný Jarossowskij, ležících mezi Przíbrami a Weprzkovem. Tehdy patřilo panství chotěbořské Trčkům.

Roku 1634 zabral statek chotěbořský se vším ostatním jměním Ferčdinand II, který daroval roku 1636 tvrz a město s mnohými vesnicemi a tedy i Vepříkovem, Jaroslavu Sezimovi Rašínovi z Ryzmburku.

Při soupisu půdy usedlých držitelů v r. 1654 bylo ve Vepříkově 13 rolníků. Postupně se obec rozrůstala, takže v roce 1790 bylo v obci již 50 popisných čísel. V roce 1866 vypukla v kraji cholera, která nevynechala ani Vepříkov a zemřelo zde 5 osob.

Dne 30. července 1896 o 12 hodině polední se sneslo nad osadou krupobití, při kterém byla zničena téměř celá úroda. Ve čtvrt hodině kroupy ve velikosti vlašských ořechů pokryly zem do výše 10 cm. Okna byla roztlučena i silné tabule na školní budově vzaly zaskvě. Následovaly silné deště, takže co nezničily kroupy zničil tento déšť. Pro všechny nastala velká bída a strádání. Ku zmírnění bídy byla od okresního hejtmanství poskytnuta podpora ve výši 450 zlatých a sleva 1/3 na daních. Přesto řada rodin musela hledat podporu v jiných vesnicích.

Přesně za 15 let od této živelné pohromy došlo v obci k mnohem horší katastrofě. 31. červenec 1911 zůstane navždy trvale zapsán černým písmem do dějin Vepříkova. Po 13 hodině vypukl v obci požár, který zničil skoro celou vesnici. Ze 67 čísel zbylo jen 8 nepoškozených. Aby toho nebyo málo vypukl v obci tyfus na který zemřely 3 osoby. Za 3 roky vypukla I světová válka, z které se nevrátilo 20 místních rodáků. Na jejich počest byl v obci vybudován pomník, a byl umístěn na návěs k místní kapliče. V roce 2009 byl kompletně zrenovován.

V období mezi I. all. světovou válkou došlo k dalšímu podstatnému rozšíření obce. Počet obyvatel značně vzrostl a byla postavena celá řada rodinných domků. I když se jednalo o obec zemědělskou, byla ve Vepříkově řada živností (2 hostince, 3 obchody, 2 kovářství, kolářství, 2 obuvnictví). Základem obživy většiny obyvatel bylo zemědělství. V letech 1930-1931 byla postavena nová škola, v roce 1936 byla postavena kaple, kde se o pouti a posvícení konaly bohoslužby. V II. světové válce zahynul jediný občan Vepříkova. Během válečných let zde byl založen fotbalový a hokejový oddíl.

Po skončení války nastalo další období rozvoje obce. V roce 1947 byla rozvedena elektřina po celé obci. Významným mezníkem byla léta 1948 a 1949. Bylo zde založeno zemědělské družstvo, které se po třech letech rozpadlo a znovu založeno v roce 1957. V roce 1960 došlo ke sloučení s JZD Miřátky. V roce 1951 byla založena tělovýchovná jednota Sokol a oddíl ledního hokeje se stal v roce 1952 přeborníkem okresu. Po sloučení JZD došlo i ke sloučení obcí Vepříkov Miřátky. Miřátky jsou dodnes místní částí Vepříkova.

Miřátky

Miřátky - obec na okraji Českomoravské vrchoviny položená v nadmořské výšce 490 m.n.m., nad potokem zvaným Malá Sázava, který pramení u Raňkova, protéká pod Miřátkami směrem do Habrů a dále do Světlé nad Sázavou, kde se vlévá do Sázavy.

Doba vzniku obce není přesně známa. Je však nepochybné, že původní obec Miřátky se nacházela asi dva kilometry severozápadně od současné zástavby, blíže k městu Habry. Poloha původní vesnice se dá poměrně přesně určit, neboť ještě v padesátých letech minulého století zde byly patrné pozůstatky po původní vesnici a to například pozůstatek rybníčku při cestě do obce Rybníček, zbytky roubené studně a kamenné žlaby. Rovněž na katastrálních mapách, které pocházejí z 19 století je tato oblast označena pomístním názvem Staré Miřátky. Přesto, že není přesně známo, kdy původní obec zanikla, lze se domnívat, že se tak stalo v souvislosti s bitvou u Vilémova v únoru 1469, mezi Jiřím z Poděbrad a Matyášem Korvínem.

Historicky obec Miřátky vždy byla součástí Haberského panství. První zmínky o tomto kraji se datují rokem 1101, kdy v Kosmově kronice nacházíme první zmínku o Habrech.

V té době procházela tímto krajem pouze úzká zemská stezka zvaná Haberská, která vycházela z Čáslavi směrem na Německý Brod a Jihlavu.

Panství Haberské přešlo do správy Vilémovského kláštera založeného kolem roku 1120. Po zániku kláštera v době husitských válek v roce 1421 přešlo panství Haberské do majetku krále Zikmunda I., avšak už v roce 1429 získal od krále panství Haberské, včetně vsi Miřátky, Mikuláš Trčka z Lípy se sídlem na Lipnici. Rod Trčků držel panství přes dvě stě let. Po konfiskaci Trčkovského majetku ke které došlo v roce 1634, získal po roce 1638 Haberské panství Jan Reinhard z Walmerode, a to včetně Miřátek a mlýna poed Miřátkami zvaného Kurka.

Časté střídání majitelů panství, kteří se snažili co nejvíce zbohatnout, vedlo ke zvýšenému útisku poddaných. Tento útisk spolu s hladomorem vedl k selským povstáním a vzpourám na Haberském panství. Jedním z vůdců byl i mlynář Jan Kurka.

Po roce 1666 získala panství Haberské rodina hraběte Caretto de Millesino, který je po roce 1676 opět spojil s panstvím Vilémovským.

Po hrabatech z Millesina se vlastníky Haberského panství stala hrabata z Poettingpersingu a to až do roku 1808, kdy došlo k dalšímu prodeji panství.

Po zrušení roboty v roce 1848 došlo k uvolnění poddanských vztahů a obce se osamostatnily a to včetně samosprávy.

Obec Miřátky měla zemědělský charakter a převážná část obyvatel pracovala v zemědělství. S ohledem na obtížné podmínky obživy došlo k tomu, že někteří obyvatelé odešli za prací do ciziny.

~V roce 1850 byly Miřátky obcí v okrese Habry, v letech 1849-1950 v okrese Čáslav, v letech 1950-1960 v okrese Chotěboř a od roku 1960 v okrese Havlíčkův brod.

V roce 1890 bylo v Miřátkách 30 domů a žilo zde 172 obyvatel.

V roce 1905 došlo k založení hasičského sboru a na návsi byla postavena hasičská zbrojnice.

V období mezi dvěma světovými válkami se obyvatelé obce živilí převážně zemědělstvím. v obci byly dvě hospody, byl vystavěn družstevní lihovar a to na pozemku v kú. Habry, který nyní slouží jako bioplynová stanice. V obci byl kovář, tesař a cestář. Ve třicátých letech byla obec elektrifikována.

Po skončení útrap vyvolaných druhou světovou válkou došlo k podstatnému zlepšení životní úrovně obyvatel. Rozvíjela se zemědělská výroba, v roce 1957 bylo založeno zemědělské družstvo. Řada obyvatel našla zaměstnání v průmyslových podnicích v okolí, zejména v Chotěboři. Byla vybudována kanalizace a došlo ke stavebním úpravám řady domů.

V roce 1974 byla stará požární zbrojnice zbourána a na jejím místě byla postavena nová, která dnes slouží jako obecní knihovna.

Škola v obci nebyla a děti docházeli do dnes již neexistující školy do Proseče a do Habrů.

Do roku 1960 byla obec samostatná a od roku 1961 jsou Miřátky místní částí obce Vepříkov. Obcí prochází silnice II třídy vedoucí z Ledče nad Sázavou do Chotěboře. Dopravní spojení Miřátek s Chotěboří, Habry, Vilémovem je zajišťováno autobusy.

V devadesátých letech minulého století byl přestavěn tzv. obecní domek na novou požární zbrojnici v níž se nachází též hostinec. Bylo vybudováno sportovní hřiště s umělým povrchem a hřiště pro děti.

V současné době je obec plynofikována a má vlastní vodovod. Zásobování obyvatel provádí pojízdná prodejna.

V roce 2001 bylo v Miřátkách evidováno 20 trvale obydlených domů a 91 obyvatel.

V roce 2011 je evidováno 22 trvale obydlených domů a 87 obyvatel.

V současnosti jsou některé původně obydlené domy využívány k rekreačním účelům.